

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

Ş. Musayev

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidmətinin əməkdaşlarına ali xüsusi rütbələr verilib və təltif ediliblər

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycanın dövlət müstəqilliyi Azərbaycan xalqının milli sərəfəsidir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

21 fevral
2024-cü il,
çərşənbə
№ 033 (6619)
Qiyməti
60 qapik

Dünyada Azərbaycana və onun Liderinə böyük inam var!

Türk dünyasının nəbzi Şuşada döyünəcək

Türkiyənin Ordu modeli Azərbaycanda artıq tam oturuşub

Azərbaycanın dövlət siyasətinin ən mühüm prioritetlərindən olan ordu quruculuğu özünün müsbət nəticələrini ortaya qoymağa qadirdir. 44 günlük Vətən müharibəsində qazanılan Zəfər, antiterror tədbirləri zamanı ortaya qoyulan peşəkarlıq və operativlik ordu quruculuğu sahəsində görülən işlərin nəticəsidir. Bu bir həqiqətdir ki, Azərbaycan Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə ordu quruculuğu istiqamətində ardıcıl və məqsədyönlü tədbirlər həyata keçirilir.

Regionun ən güclü ordusu

Milli təhlükəsizlik strategiyasının ayrılmaz tərkib hissəsini təşkil edən hərbi təhlükəsizliyin möhkəmləndirilməsi milli ordunun maddi-texniki və mənəvi-psixoloji hazırlıq səviyyəsinin yüksəldilməsindən xeyli dərəcədə asılıdır. Son illər bu sahədə həyata keçirilən davamlı islahatların və məqsədyönlü tədbirlərin nəticəsində Azərbaycan regionunda ən güclü orduya malik olan dövlətə çevrilib. Hazırda Azərbaycan Ordusu dünyanın ən güclü orduları sırasındadır. Yəni ölkəmiz güclü orduya, təkmilləşmiş hərbi sistemə və inkişaf etmiş müdafiə sənayesinə malikdir. Azərbaycan Silahlı Qüvvələri quruda, suda və havada döyüş tapşırığını yerinə yetirmək, ölkəni istənilən hücumdan müdafiə etmək qüdrətinə malikdir. Beynəlxalq hərbi tədqiqat mərkəzlərinin rəyinə görə, Azərbaycan Ordusu regionun ən hazırlıqlı və müasir silahlı qüvvələri sayılır.

Hərbi gücümüz daha da artır

Ümumiyyətlə, Azərbaycanda müasir ordu quruculuğu işləri davam edir və yeni mərhələdə silahlı qüvvələrimiz Türkiyə modelinə uyğunlaşdırılır. Fevralın 19-da Türkiyəyə rəsmi səfəri çərçivəsində prezidentlərin mətbuatı bəyanatı zamanı dövlətimizin başçısı İlham Əliyev bildirib ki, əməkdaşlığımızın önəmli istiqamətlərindən biri hərbi sahədə işbirliyidir: "Bizim ordularımız bir yumruq anlamına gəlib, hər il ən azı 10 hərbi təlim həm Türkiyədə, həm Azərbaycanda keçirilir və beləliklə, bizim hərbi gücümüz daha da artır. İkinci Qarabağ savaşı və ondan sonra, düz 5 ay əvvəl keçirdiyimiz antiterror əməliyyatı bir daha onu göstərdi ki, Türkiyənin Ordu modeli Azərbaycanda artıq tam oturuşub".

Şuşa Bəyannaməsi hərbi sahədə əməkdaşlığı dərinləşdirib

Məsələ ilə bağlı fikirlərini "Yeni Azərbaycan" a bölüşən hərbi ekspert Emin Həsənlı bildirib ki, Azərbaycan Prezidenti...

İcma: Ermənistan hakimiyyəti keçmişin tör-töküntülərinin fəaliyyətinə qadağa qoymalıdır

Qərbi Azərbaycan İcması özünü hansısa "parlament" adlandıran qondarma qurumun "üzvləri"nin Vardan Oskanyanla görüşünə, "Qarabağ münaqişəsi həll olunmayıb" kimi gülcünc fikirlərə dair erməni mətbuatında yer alan məlumatlarla əlaqədar bəyanat yayıb. Bəyanatda bildirilir: "Bütün bunlar bir daha Qarabağ ermənilərinin son 35 ildə baş verənlərdən heç bir dərs çıxarmadıklarını, xəyalpərəstlər və şovinistlər tərəfindən istifadə olunduqlarını göstərir. Bu, eyni zamanda, bütün günü yalandan sülhdən danışan Ermənistan hakimiyyətinin, ən yumşaq formada desək, qeyri-səmimiyyətdən xəbər verir. Qərbi Azərbaycan İcmasının hətta mədəni irsin qorunması ilə bağlı fikirlərini özünün suverenliyinə qəsd kimi görən Ermənistan hakimiyyəti ərazisində Azərbaycanın suverenliyini təhdid edən, hətta də "öz müqəddəratını təyin etmək"dən dem vuran, keçmişin qalıqları olan tör-töküntülərin fəaliyyətinə qadağa qoymalıdır".

Kimdir günahkar: valideyn, yoxsa müəllim?

Son dövrlərdə orta məktəblərdə baş verənlər, şagirdlərin davranışları ilə bağlı neqativ xəbərlər daha intensiv şəkildə almağa başlayıb. Xüsusilə məktəblilərin bir-birinə qarşı kobud rəftarının, hətta zorakılıq hallarının yaşandığını, bunların isə telefonlarla çəkilərək sosial şəbəkələrə qoyulmasını tez-tez müşahidə edirik. Məktəbli yoldaşını bıçaqlayan, döyən şagirdlərin müəyyən davranış pozuntularının olduğu isə açıq-aşkar ortadadır. Bir çoxları bu cür xoşagəlməz məqamlarda valideynləri günahkar bilse də, böyük əksəriyyət baş verənləri məktəb rəhbərliyi və müəllimlərin məsuliyyətsizliyi, hətta sərəstəsizliyi kimi qələmə verməyə çalışır.

Yeri gəlmişkən, 156 nömrəli məktəbdə xoşagəlməz hadisə yaşanıb. Məktəbin 11-ci sinfində oxuyan qız şagird yanvarın 17-si məktəbdən kənarda 2023-cü ildə 9-cu sinifdən məzun olmuş qıza qarşı uyğunsuz hərəkətlər edərək videoya çəkib. Belə ki, 11-ci sinifdə oxuyan qız digər qızın saçını kəsir, başına yumurta vurur, hətta alına nalayiq sözlər yazır. Yayılan görüntü cəmiyyətdə sözün həqiqi mənasında şok effekti yaradıb - baş verənlər müzakirə mövzusunə çevrilib. İnsanların böyük əksəriyyəti məktəbi, müəllimləri günahlandırır. Lakin bir məqamı vurğulmaq lazımdır ki, uşağın tərbiyyəsi ilk öncə ailədən gəlməlidir. Valideyn övladının tərbiyyəsi ilə məşğul olmadığı halda bütün məsuliyyətin müəllimlərin üzərinə atılması nə dərəcədə düzgün yanaşmadır? Ümumiyyətlə, şagirdlərin tərbiyyəsində müəllimlərlə paralel olaraq valideynlərin də iştirakı son dərəcə vacib şərtir. Əks halda effektiv nəticə əldə etmək qeyri-mümkündür. Baş verənlərlə bağlı olan açıqlamalarda müxtəlif fikirlər əks olunub. Belə ki, 156 nömrəli tam orta məktəbin direktoru Güllər İsmayilova hadisənin iştirakçısı olan şəxsin onun rəhbəri olduğu məktəbdə təhsil aldığı bildirib: "Hadisə yanvarın 17-si, məktəbdən kənar zamanda, təxminən günorta saat 3-dən sonra baş verib. Bizim məktəbdə dərslər saat ikiyə qalmışdan bitir. Hadisə zamanı görünən iki nəfərdən yalnız biri bizim şagirdimizdir. Onlardan 11-ci sinif şagirdi bizim məktəbdə oxuyur, digər şəxs isə onun qonşusudur. Həmin şagirdin oxuduğu zaman hansısa psixoloji pozuntusu olduğu, həmçinin, onun məktəbdə oxuyan digərlərinə qarşı neqativ hərəkətlər etdiyi nəzərə çarpmayıb. Biz fevralın 14-də həmin hadisəni bildikdən sonra valideynlər məktəbə dəvət olunublar. Bildirilib ki, şagird həmin hərəkəti zarafat məqsədilə edib". Təhqir olunan qızın nəvəsi Cəmilə Hacıyeva isə bildirib ki, hadisədən sonra nəvəsi evə qayıdanda heç kimə heç nə deməyib: "Biz sonradan..."

Ermənistanı gözləyən acı tale...

Əhali bu ölkəni birdəfəlik tərk edir

Dünyada Azərbaycana və onun Liderinə böyük inam var!

Münxen görüşləri mühüm reallıqları bir daha üzə çıxardı...

Azərbaycanın milli maraqlar üzərində qurulan multiregional xarici siyasət kursu dinamik səciyyə daşıyır. Prezident İlham Əliyev ölkəmizin həqiqətini dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırmaqdan ötrü müxtəlif beynəlxalq platformalardan özünəməxsus yüksək diplomatik məharətlə istifadə edir. O cümlədən dövlətimizin başçısı müntəzəm qaydada Münxen Təhlükəsizlik Konfransının tədbirlərinə qatılır. Bu günlərdə də 60-cı Münxen Təhlükəsiz-

lik Konfransında iştirak etmək üçün Almaniyanın Münxen şəhərində səfərdə olan Prezident İlham Əliyev burada ayrı-ayrı ölkələrin dövlət başçıları, nüfuzlu beynəlxalq qurumların, eləcə də transmilli şirkətlərin rəhbərləri ilə çoxsaylı görüşlər keçirib. Bu görüşlərdə global və regional gündəliyə, yeni çağırışlara aid müxtəlif aktual məsələlər müzakirə edilib. Diqqəti çəkən mühüm məqamlardan biri də ondan ibarətdir ki, Prezident İlham Əliyevin qatıldığı görüşlər bir qayda olaraq qarşı tərəflərin xahişi əsasında baş tu-

tur. Aydın şəkildə görünür ki, liderlər və beynəlxalq təsisatların, transmilli şirkətlərin təmsilçiləri Prezident İlham Əliyevlə dialoqa, müzakirələrə aparmağa böyük önəm verirlər. Bütün bunlar isə heç də təsadüfi deyil.

Prezident İlham Əliyev 2 gün ərzində 24 görüş keçirib, daha 10 görüş üçün Azərbaycan tərəfinə müraciətlər olsa da, fiziki olaraq vaxt baxımından onları reallaşdırmaq mümkün olmayıb. Bu, Azərbaycan Prezidentinin beynəlxalq aləmdəki nüfuzunun bariz göstəricisidir.

Azərbaycan Prezidentinin global liderlik keyfiyyətləri

Hər zaman, hər yerdə Azərbaycanın milli maraqlarını qətiyyətlə qoruyan, ölkəmizi inamla inkişaf etdirən

məsələləri BMT-nin və digər nüfuzlu təşkilatların gündəminə çıxarmağı bacarıb. Bu barədə istənilən qədər nümu-

mində dəvətlər alıb. Münxen Təhlükəsizlik Konfransın-

kələr arasında qeyri-bərabər bölüşdürülməsi yolverilməzdir. Öz növbəsində Azərbaycan peyvəndlərə əlçatanlığı olmayan bir neçə ölkəyə böyük miqdarda vaksinlər göndərdi.

Azərbaycanın dövlət başçısının siyasəti milli maraqlara, ədalət prinsipinə və beynəlxalq hüquqa əsaslanır. Təbii ki, bu, Prezident İlham Əliyevin dünya miqyasında nüfuzunun artmasını, global siyasətdə öz yeri və dəstəxəti ilə seçilən Lider kimi qəbul olunmasını şərtləndirir. Bunun nəticəsidir ki, təkcə son vaxtlarda Prezident İlham Əliyev həm İslam coğrafiyasında, həm də Avropa məkanında dövlət və hökumət başçıların iştirakı ilə keçirilən müxtəlif sammitlərdə fəxri qonaq qis-

ABŞ - Azərbaycan münasibətləri ikitərəfli əsasda davam edir

Xüsusilə, vurğulanası məqamlardan biri Prezident İlham Əliyevin Münxen Təhlükəsizlik Konfransında ABŞ-in təmsilçiləri ilə keçirdiyi görüşlərdir. Qeyd edək ki, Prezident İlham Əliyevin dövlət katibi Antoni Blinken ilə bir araya gəlməsi dövlətimizin başçısının bu ölkənin yüksək səviyyəli rəsmiləri ilə yeganə görüşü olub. Qeyd edək ki, Münxen səfəri çərçivəsində Prezident İlham Əliyevin ABŞ-nin 3 rəsmisi ilə görüşü baş tutub. Prezident İlham Əliyevin dövlət katibi A.Blinkenlə yanaşı, ABŞ Prezidentinin iqlim üzrə xüsusi nümayəndəsi Con Kerri və Cozef Baydenin global infrastruktur və enerji təhlükəsizliyi üzrə xüsusi koordinatoru Amos Hoxşteynlə də görüşləri olub. Bir daha vurğulamaq istərdik ki, bu görüşlər məhz qarşı tərəfin müraciətləri əsasında baş tutub. Dövlət katibi Antoni Blinken görüşə vaxt ayırdığına görə Prezident İlham Əliyevə xüsusilə təşəkkür edib.

Bildirmək yerinə düşər ki, son zamanlarda ikitərəfli münasibətlərdə müəyyən mənfə qalarlar nəzərə çarpsa da, bu ikitərəfli əlaqələrə təsir göstərməyib. Bəzi hallarda ABŞ ikitərəfli münasibətləri Ermənistan kontekstində baxsa da, artıq anlayır ki, Azərbaycanın digər ölkələrlə əlaqələrinin Azərbaycan-Ermənistan mü-

Müzakirələrin əsas mövzusu: COP29...

Son illərdə Azərbaycan mötəbər beynəlxalq tədbirlərin keçirildiyi, müxtəlif ölkələrin, güc mərkəzlərinin danışıqlar apardığı və ən əsası da həmin qəbul etdiyi ideal dialoq məkanına çevrilib. Azərbaycan bir növ barışdırıcı, əlaqələndirici, bütün tərəfləri bir araya gətirən missiya yerinə yitirir, desək, əsl həqiqəti ifadə etmiş olar. Ölkəmiz ev sahibliyi etdiyi "Eurovision" məhni müsabiqəsində, Birinci Avropa Oyunlarında, IV İslam Həmrəyliyi Oyunlarında dünyaya özünün yeni yüksək standartlarını təqdim etdi. Bütün dünya Azər-

Prezident İlham Əliyev milli səviyyədə özəvəz olunmaz Lider kimi qəbul edilir. Aparılan çoxsaylı sosioloji sorğuların nəticələri təsdiqləyir ki, Azərbaycan əhalisinin mütləq əksəriyyəti Ona inənə qarşı yüksək etimad göstərir. Bunu ölkəmizdə cari il fevralın 7-də keçirilən Prezident seçkilərinin nəticələri bir daha təsdiqlədi. Yüksək seçici fəallığı şəraitində baş tutan seçkilərdə İlham Əliyev səslerin 92,12 faizini qazanaraq növbəti dəfə Prezident seçildi.

Azərbaycan cəmiyyətində belə yüksək nüfuz qazanan Prezident İlham Əliyev, eyni zamanda, beynəlxalq miqyasda da global liderlik keyfiyyətləri nümayiş etdirən siyasətçi kimi tanınır - qəbul olunur. İlham Əliyevin liderlik missiyası milli məzmunlu, global əhəmiyyətli fəaliyyətlə assosiasiya olunur. İlham Əliyev global miqyasda meydana çıxan çağırışları, yeni trendləri anında dəyərləndirir, ardıcıl şəkildə regional və global əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsinə, beynəlxalq həmrəyliyin gücləndirilməsinə, təhlükəsizliyə təhdid hallarının aradan qaldırılmasına hədəflənən təşəbbüslərlə çıxış edir. Dövlətimizin başçısı dəfələrlə beynəlxalq birlik üçün mühüm əhəmiyyət daşıyan

nə götürməklər. Yeni növ koronavirus pandemiyasının yaratdığı təhdidlər hələ yaddaşlardan silinməyib. Azərbaycan Prezidenti global liderlik nümunəsini növbəti dəfə koronavirus pandemiyası şəraitində nümayiş etdirdi. Azərbaycan pandemiyaya qarşı global fəaliyyətin səfərbər edilməsi söylərinin önündə getməyi bacardı. Ölkəmiz uğurla sədrlik etdiyi Türk Şurasının və Qoşulmama Hərəkatının pandemiyaya qarşı mübarizə mövzusunda həsr olunan Zirvə görüşlərinin keçirilməsinə nail oldu. Bundan başqa, dövlət başçımızın təşəbbüsü ilə 2020-ci ilin dekabr ayında BMT Baş Assambleyasının dövlət və hökumət başçıları səviyyəsində Xüsusi sessiyası keçirildi. Xüsusi sessiyasının keçirilməsi təşəbbüsü dünyanın bütün qitələrindən olan 130-dan çox ölkə tərəfindən dəstəklənmişdi. Prezident İlham Əliyevin siyasi iradəsi əsasında Azərbaycan beynəlxalq miqyasda "peyvənd millətçiliyi" nə qarşı çıxdı. Dövlət başçımız müxtəlif beynəlxalq təşkilatların tribunallarından birmənalı şəkildə qeyd etdi ki, peyvəndlərin öl-

da keçirilən görüşlərin təsnifatına baxsaq, dünyanın aparıcı siyasi güclərini,

nisabətlərinə heç bir aidiyyəti yoxdur - ikitərəfli münasibətlərdə heç bir qeyd-şərt, digər ölkələrə istinad

iqiətə-ticarət və maliyyə korporasiyalarının təmsilçilərinin Azərbaycan Prezidenti ilə görüşmək üçün müraciət etdiklərinin şahidi olar.

si" kimi əsassız iddialar dövlətimizə qarşı aparılan kampaniyanın tərkib hissəsidir. Azərbaycanın Davos və Münhendə baş tutan ənənəvi və nüfuzlu tədbirlərə dəvət alması göstərir ki, bu yalnız təbliğatın heç bir əsası yoxdur.

baycan dövlətinin gücünün, siyasi iradəsinin, həmçinli cəmiyyətimizin tolerantlığının və həmrəyliyinə şahid oldu.

Cari ildə isə Azərbaycanda BMT-nin ən böyük dövlətlərarası tədbirlərindən sayılan COP29 tədbiri keçiriləcək. Bununla bağlı qərar öten il dekabrın əvvəlində Dubayda baş tutan COP28 çərçivəsində qəbul olunub - respublikamızın Şərqi Avropa üzrə namizədliyi yekdilliklə təsdiqlənib. Belə bir mötəbər tədbirə ev sahibliyi etmək təşəbbüsünü irəli sürməsi Azərbaycanın özünə güvənən güclü ölkə olduğunu təsdiqləyir. Eyni zamanda, beynəlxalq birlik respublikamızın namizədliyini dəstəkləməklə Azərbaycana olan etimadını bir daha göstərmiş oldu. Münhendə baş tutan bütün görüşlərdə də COP29 müzakirələrinin əsas mövzularından biri olması xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu onu göstərir ki, COP29 artıq Azərbaycanın dünyaya verdiyi pozitiv gündəlik kimi xarakterizə olunur.

Mübariz ABDULLAYEV

Prezident seçkilərində qələbəsi münasibəti ilə İlham Əliyevin ünvanına təbrik məktubları gəlməkdə davam edir. Malayziyanın Kralı Əlahəzrət Sultan İbrahim, Venesuela Bolivar Respublikasının Prezidenti Nikolas Maduro, Küveyt Dövlətinin Baş naziri

Azərbaycan Prezidentinə təbriklər...

Məhəmməd Sabah əl-Salim əl-Sabah, Dünya Bankının Avropa və Mərkəzi Asiya regionu üzrə vitse-prezidenti

Antonella Bassani, Rusiya Federasiyası Dağıstan Respublikasının Dövlət katibi Maqomed-Sultan Maqomedov,

Beynəlxalq Dinlərə və Mədəniyyətə Dövlətlərarası Dialoq Mərkəzinin (KAI-CIID) Baş katibi Zuhair Əlharti, Bir-

leşmiş Ərəb Əmirliklərinin "Masdar" şirkətinin baş icraçı direktoru Məhəmməd Cəmil Əl-Ramah və digər nüfuzlu şəxslərin dövlətimizin başçısına ünvanladığı təbrik məktublarında İlham Əliyevə uğurlar, xalqımıza əmin-amanlıq arzularını əks etdirib.

Türk dünyasının nəbzi Şuşada döyünəcək

TDT-yə üzv ölkələrin başçıları Şuşaya gəlir

XXI əsrin Türk əsri olacağı barədə verilən proqnozlar özünü doğruldur. Son illərdə dünyadakı təxminən 200 milyon Türk soylu insanı sevindiren əlamətlər hadisələr baş verir. Biz qəribələrə şahidlik etmiş Türk soyundan gələn xoşbəxt nəsil ki, bir vaxtlar xəyal kimi hər birimizin qəlbində, düşüncəsində özünə yer edən Türk dövlət-

lərin birliyi ideyasının reallığa çevrilməsinə şahidlik edirik. Əlamətdar haldır ki, bütün Türkdilli və Türkdilli olmayan ayrı-ayrı ölkələr - Türkiyə, Azərbaycan, Qazaxıstan, Özbəkistan, Türkmənistan, Qırğızıstan, Macarıstan dövlətləri böyük Türk birliyinin vahid platformada birləşməsinə qətiyyətli siyasi iradə ortaya qoyurlar. Artıq bu siyahıya

Şimali Kipr Türk Cümhuriyyəti də qoşulub. Eyni zamanda, qeyd olunan ölkələrin cəmiyyətlərində də Türkdilli dövlətlərin birləşməsinə böyük istək var. Təsədüfi deyildir ki, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin bu günlərdə qarşı Türkiyəyə baş tutan uğurlu səfəri çərçivəsində dövlətimizin başçısı və Prezident Rəcəb Tayyib Ər-

doğan mətbuata verdikləri bəyanatlarında Türk Dövlətləri Təşkilatını (TDT) vahid

ailə kimi səciyyələndiriblər. Həqiqətən də, bizim başqa ailəmiz yoxdur. Türk dövlətlərinin gələcəyi, inkişafı möhür birlikdə mümkündür. "Biz öz gücümüzə güc qatırıq və təbii ki, Türk dünyasının birləşməsi, ortaq köklərə sahib olan xalqların bir arada olması Türk Dövlətləri Təşkilatının hər bir üzvünü gücləndirəcək. Bu gün bu məsələ ilə də bağlı geniş müzakirə aparılmışdır", - deyərək Prezident İlham Əliyev mətbuata verdiyi bəyanatında vurğulayıb.

Görüş yeri bəlli oldu

TDT-nin növbəti Zirvə görüşünün ünvanı uca dağlar qoynunda qərar tutan Şuşa şəhəri olacaq. Mətbuata verdikləri bəyanatlarında Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan və İlham Əliyev cari ilin yayında Şuşada TDT-nin qeyri-formal Zirvə görüşünün keçiriləcəyindən böyük məmnunluqlarını ifadə ediblər. Bu xüsusda fikirlərini ifadə edən Türkiyə Prezidenti deyib: "Ailə məclisimiz olan Türk Dövlətləri Təşkilatındakı birliyimizin daha da təsisatlanması və güclənməsi üçün çalışmaqda davam edirik. İyul ayında Təşkilatımızın fəvqəladə Zirvə görüşünün Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı Şuşada keçirilməsi ilə əlaqədar xüsusilə məmnunluğumu bildirmək istəyirəm".

Cari ildə Şuşada Türk Dövlətləri Təşkilatının dövlət başçıların qeyri-rəsmi Zirvə görüşünün keçirilməsi barədə qərar 2023-cü il noyabrın 3-də Astanada Türk Dövlətləri Təşkilatının "Türk Əsri" çağırışı altında keçirilən 10-cu yubiley Zirvə görüşündə verilib. Həmin toplantıda qəbul olunmuş Bəyannamədə Şuşada təşkil olunacaq Zirvə görüşü ilə bağlı ayrıca müddəə yer alıb. Ənənəyə görə, qeyri-formal görüşlər hər cür rəsmiyədən uzaq daha səmimi aurada keçir.

Belə görüşlərdə iştirakçıların hər biri öz mövqeyini ifadə etməkdə tam sərbəstdir. Bu isə qeyri-formal tədbirlərin rəngarəngliyini artırır. Həmçinin səmimi ortamdakı səs-ləndirilən cəldedic ideyalar gələcək əməkdaşlığın yeni perspektivli istiqamətlərini müəyyənləşməsinə nəzərə alınır. Bəs nə üçün Qazaxıstan paytaxtına toplaşan liderlər qeyri-formal görüş yeri kimi möhür Şuşa şəhərini seçiblər?

ŞKTC Prezidenti İlham Əliyevə təşəkkür etdi

44 günlük Vətən müharibəsində Azərbaycan hərbiçilərinin misilsiz şücaəti sayəsində işğaldan azad edilmiş Şuşa şəhərində TDT-nin yüksək səviyyəli tədbirinin keçirilməsi təşəbbüsü bir müddət əvvəl irəli sürülsə də, ötən ilin fevralında qarşı Türkiyədə baş verən dağıdıcı zəlzələ Şuşa Sammitinin tarixinin ertələnməsinə səbəb olmuşdu. 2023-cü il martın 16-da Türkiyənin paytaxtı Ankarada TDT-nin "Fələkət - Fəvqəladə halların idarə edilməsi və humanitar yardım" mövzusunda fəvqəladə Zirvə görüşü keçirildi. Əvvəlcə bu tədbirin Şuşada keçirilməsi nəzərdə tutulurdu. Prezident İlham Əliyev Türkiyədə dağıdıcı zəlzələ baş verməsini nəzərə alaraq Zirvə görüşünün Ankarada keçirilməsi təşəbbüsünü irəli sürüb və bu təşəbbüs bütün üzv dövlətlər tərəfindən dəstəklənib. Bununla da Azərbaycan və digər Türkdilli ölkələr insanlıq faciə-

nün xüsusi zəlləliyə də olacaq. Belə ki, Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidentinin də tədbirə qatılması gözlənilir. Bunun anonsunu isə Prezident İlham Əliyev etdi. "Türk Dövlətləri Təşkilatının Şuşada keçiriləcək qeyri-rəsmi Zirvə görüşü hörmətli Prezidentin qeyd etdiyi kimi, bu ilin iyul ayında keçiriləcəkdir. Eyni zamanda, müşahidəçi statusunda olan Şimali Kipr Türk Cümhuriyyətinin Prezidenti də mənim dəvətimlə bu görüşdə iştirak edəcək və bu, bizim ümumi işimizə, Türk xalqlarının birliyi işinə növbəti güclü tökülən verəcək", - deyərək dövlətimizin başçısı vurğulayıb.

Hər bir azərbaycanlının qəlbində xüsusi yeri olan Şuşa tarixən mədəniyyət şəhəri kimi tanınır. Şəhərin simasında zəngin Azərbaycan mədəniyyətinin, o cümlədən də şəhərsalma mədəniyyətimizin izləri hər daşa ho-pub desək, yarılmıq. Hələ keçmiş sovet dönməsində şəhərin mədəni həyatı çox qaynar idi. Burada tez-tez ittifaqlar hər yerindən gələn qonaqların iştirakı ilə festivallar baş tuturdu. Vaqif poeziya günlərinin keçirilməsi önəm əhəmiyyətli idi.

Türk dövlətləri tarixində 11-ci mədəniyyət paytaxtı

rıldı ki, Şuşa 2023-cü il üçün Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı elan edilib. Ötən il mayın 12-də Şuşa şəhərində Mədəniyyət Nazirliyi və TÜRKSOY-un birgə təşkilatçılığı ilə "Şuşa - Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı - 2023" ilinin rəsmi açılış mərasimi keçirilib. "Şuşa şəhərinin 2023-cü il üçün "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" elan edilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında" Azərbaycan Prezidentinin 6 dekabr 2022-ci il tarixli Sərəncamına uyğun olaraq təşkil edilən tədbirdə dövlət rəsmiləri, Beynəlxalq Türk Mədəniyyəti Təşkilatı - TÜRKSOY-a üzv ölkələrin nümayəndə heyətləri, Türk Əməkdaşlıq Təşkilatlarının rəhbərləri və digər qonaqlar iştirak ediblər.

Xatırladaq ki, "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" layihəsinin əsası 2010-cu ildə Türkdilli ölkə başçıların İstanbul şəhərində keçirilən 10-cu sammitində qoyulub. Qərara əsasən, Türk dünyasından hər il bir şəhər "mədəniyyət paytaxtı" elan edilir. Bu günə qədər Astana (2012, Qazaxıstan), Əskişəhər (2013, Türkiyə), Kazan (2014, Tatarıstan - RF), Mərv (2015, Türkmənistan), Şoki (2016, Azərbaycan), Türkiyə (2017, Qazaxıstan), Kastamonu (2018, Türkiyə), Oş (2019, Qırğızıstan), Xivə (2020, Özbəkistan) və Bursa (2022, Türkiyə) şəhərləri "Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı" olublar. Şuşa Türk dünyasından bu missiyaya yerinə yetirən 11-ci şəhərdir.

Şuşanın Türk dünyası üçün önəmi yalnız mədəniyyət paytaxtı olması ilə məhdudlaşmır. Burada həmçinin Azərbaycan və Türkiyənin dövlət başçıları tarixi Şuşa Bəyannaməsini imzalayıblar. Beləliklə, Şuşa həm də Türk dünyasının kollektiv təhlükəsizliyinin əsası qoyulan şəhərdir.

Mübariz ABDULLAYEV

si ilə üzvləşən Türkiyə ilə həmrəy olduqlarını bir daha nümayiş etdiriblər. Nəhayət, TDT-nin Zirvə görüşü bu il Şuşada baş tutacaq. Şuşa Zirvə görüşü-

və təşəkkür etdi. Bu barədə, o, Ankarada ŞKTR-nin qurucusu və Prezidenti Rauf Denktaşın anım mərasimində çıxışı zamanı bildirib.

Mədəniyyət xalqları birləşdirən ən etibarlı köprüdür. Şuşanın tarixi-mədəni zənginliyi həm də bütün Türk mədəniyyətinin qadimliliyi və zənginliyi anlamında qəbul olunur. Təəssüf doğuran haldır ki, 30 illik işğal dövründə zəbt olunmuş digər ərəzələrdə olduğu kimi, Şuşanın da mədəni irsinə ciddi ziyan vurulub. Ermənilər qədim şəhərimizin xalqımıza xas olan izlərini itirmək və yaxud öznükləşdirmək məqsədilə müxtəlif vandalizm əməllərinə əl atıblar. Qalib Azərbaycan postmüharibə dövründə Şuşanın tarixi abidələrinin, mədəni həyatının önəmli izlərini davam etdirmək üçün ardıcıl addımlar atır. O cümlədən birinci xanım Mehriban Əliyevanın təşəbbüsü və onun rəhbərlik etdiyi Heydər Əliyev Fondunun dəstəyi ilə tarixi abidələrin ikinci həyat verilir. Arıq Şuşada "Xarıbülbül" festivalları, Vaqif poeziya günləri, rəsm əsərlərinin sərgiləri və digər belə mədəni tədbirlər uğurla baş tutur.

Yaxşı haldır ki, TDT-da Şuşanın mədəni həyatının dirçəldilməsinə böyük maraq göstərir. Xəbər ve-

Cavanşir Quliyev: Heydər Əliyev Fondunun prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın dəstəyi olmasaydı, ən yaxşı halda bu gün əlil ola bilərdim

Azərbaycan dövləti, xüsusilə Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, Azərbaycanın birinci xanımı Mehriban Əliyevanın dəstəyi olmasaydı, ən yaxşı halda mən bu gün əlil ola bilərdim. Səhhətimdə yaranan problemlər möhür Mehriban xanımın yüksək diqqət və qayğısı, dövlətimizin dəstəyi nəticəsində aradan qaldırıldı. Bunun üçün Mehriban xanıma xüsusi təşəkkürümü bildirirəm.

Səhhəti ilə bağlı danışıq bəstəkar deyib: "Sağlamlıq hər kəs üçün çox vacibdir, lakin bözən bunu unuduruq. Səhhətimdəki narahatlıq eyni vaxtda üç problemin yaranmasından irəli gəldi. Hazırda səhhətim qaydasındadır. Müalicə müddəti çox ağır idi. Bu müddət ərzində üç əməliyyat keçirdim. Mənim üçün ən sevindirici hal o oldu ki, əməliyyatlar nəticəsində hansısa qalıcı problem yaranmadı, hətta əvvəlki narahatlıqlarım da aradan qaldırıldı. Burada da əsas olan yardımın vaxtında edilməsi idi. Bu çətin vaxtda mənə dəstək olanlara minnətdaram".

Bu fikirləri Heydər Əliyev Fondu tərəfindən Türkiyədə müalicə olunan Azərbaycanın Əməkdar incəsənət xadimi, bəstəkar Cavanşir Quliyev AZƏRTAC-a açıqlamasında ifadə edib.

Qarşı Türkiyə uğurlu inkişaf modelinə malik olan ölkədir. Yaxşı haldır ki, Azərbaycan da tarixi ənənələr, milli-mənəvi dəyərlər və ortaq maraqlar baxımından dərinləndirilmiş bağlı olduğu, Şuşa Bəyannaməsi ilə müttəfiqlik münasibətləri qurduğu Türkiyə ilə sıx əməkdaşlıq edir və ayrı-ayrı sahələrdə qarşılıqlı təcrübə əsasında bəhrələnilir. Bu günlərdə Prezident İlham Əliyevin Türkiyəyə baş tutan uğurlu səfəri çərçivəsində keçirilən tədbirlərdə tərəflər o mövqedən çıxış ediblər ki, artıq təhsil sahəsində də səyləri əlaqələndirmək zamanı çatıb. Yeri gəlmişkən, fevralın 19-da Ankarada Prezident İlham Əliyev və Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğanın iştirakı ilə Azərbaycan-Türkiyə sənədinin imzalanması mərasimi olub. Mərasimdə "Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyi ilə Türkiyə Respublikasının Ali Təhsil Şurası arasında Türkiyə-Azərbaycan Uni-

versitetinin yaradılmasına dair Anlaşma Memorandumu" imzalanıb. Çox doğru olaraq vurğulan ki, bu sənəd iki ölkə arasında təhsil sahəsində inteqrasiyanın genişlənməsinə yeni imkanlar yaradacaq. Mətbuata verdiyi Bəyanatında bəhs olunan sənədin böyük önəm daşıdığını diqqətə çatdıraraq Prezident İlham Əliyev "Bu gün təhsillə bağlı önəmli anlaşma imzalanmışdır. Bu, gələcəyə yönəlmis təşəbbüsdür", - deyərək vurğulayıb.

Gənclər milli-mənəvi dəyərlərimizə sadiq olmalıdırlar

Azərbaycanla Türkiyənin təhsil sahəsində əməkdaşlığının dərinləşdirilməsinin zərurətini müxtəlif amillər şərtləndirir. Burada dünyada sürətlə gedən qloballaşma prosesinin milli dövlətlərə mənfəət təsirlərini xüsusi vurğulayabilməkdir. İnternet bütün dünyanı, necə deyirlər, bir ovuc içinə sığdırıb. Əlbəttə, in-

novasiyalar inkişafdır, bunsuz həyatımızı heç təsəvvür etmək belə mümkün deyil. Ancaq internet üzərindən xalqların həyatına, ənənələrinə, milli dəyərlərinə nüfuz edilməsi cəhdlərini də yaddan çıxartmamalıyıq. Verilən statistika heyecan təbii çalmağa əsas yaradır. Müəyyən qüvvələr qloballaşma adı altında gənclərə əlaqələr quraraq onları milli köklərdən uzaqlaşdırmağa çalışırlar.

Milli ideyası olmayan cəmiyyətin və ölkənin gələcəyi isə möhvə məhkumdur. Azərbaycan və Türk xalqları eyni bir ağacın qol-budaqlarıdır, mənşəyimiz birdir və çoxlu ortaq dəyərlərimiz var. Bəzi cəmiyyətlər öz dəyərlərini və ənənələrini inkar edirlər, sanki bundan utanırlar. Azərbaycan və Türkiyə cəmiyyətləri üçün isə tarix, ənənələr xalqlarımızın qürur mənbəyidir. Biz ənənəvi, müəyyən mənada mühafizəkar cəmiyyətlərdə yaşayırıq və bunu özümüzün üstünlüyümüzü sanırıq. Qərbin ayrı-ayrı ölkələrində gənclərin həyatında nələrin yaşandığının fərqindəyik. Müsahidə edilən mənəvi dəyərlərə ümumi ümumi əhəmiyyətli milli dövlətlər və xalqlar üçün mühüm çağırışlar yaradır. "... Bizim gənc nəslimiz həm Türkiyədə, həm Azərbaycanda qarşılıqlı, müttəfiqlik, ortaq dəyərlər prinsipləri əsasında tərbiyə almalıdır, bizim milli-mənəvi dəyərlərimizə sadiq olmalıdır, yad təsirdən uzaq olmalıdır, bilikli, savadlı vətənpərvər insanlar olmalıdır", - deyərək Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Birgə təhsil ənənələri

Azərbaycanla Türkiyə arasında təhsil sahəsində əməkdaşlığın genişlənməsi bu sahədə ödəndirən əsas qoyulan ənənələrə və təcrübəyə əsaslanır. İndiyədək Türkiyənin respublikamızda bir sıra təhsil müəssisələri qurulub və uğurlu fəaliyyət göstərir. Gənclərin müxtəlif qarşılıqlı təqəüd proqramlarından bəhrələnmək imkanları var. Hər iki ölkədə həm Azərbaycandan, həm də Türkiyədən olan tələbələr təhsil alırlar və professor-müəllim heyətləri çalışırlar. Türkiyənin təhsil naziri, professor Yusuf Tekin KIV-ə müsə-

Azərbaycan -Türkiyə qardaşlığının növbəti rəmzi

Birgə universitetin yaradılması elmi-mədəni inteqrasiyanı daha da gücləndirəcək

hibəsində bildirib ki, Bakıda onun rəhbərlik etdiyi quruma tabe olan uşaq bağçası, ibtidai və orta təhsil, eləcə də lisey səviyyələrində olan məktəblərdə 3 minə yaxın şagird təhsilini davam etdirir. Türkiyənin Təhsil Nazirliyi tərəfindən göndərilən 100-ə yaxın müəllim türk məktəblərində çalışır. Bundan əlavə, həmin təhsil müəssisələrinə köməkçi müəllimlər də təhkim olunub.

Azərbaycan və Türkiyə təhsil nazirliklərinin dəstəyi ilə həyata keçirilən beynəlxalq Qardaş Məktəblər layihəsinin təcrübəsi çərçivəsində iki ölkənin 30 məktəbi ilə eyni tipli və səviyyəli təhsil ocaqları arasında qarşılıqlı əlaqələri qurulub. Qurum rəsmi vurğulayıb ki, bu məktəblər təhsil müəssisələrimiz arasında əməkdaşlıq, təcrübə mübadiləsi və mədəniyyətlərimizin təbliği baxımından mühüm rol oynayır. Hazırda Türkiyənin ali təhsil müəssisələrində 604-ü qarşılıqlı əlaqədə 35 minə yaxın azərbaycanlı tələbə təhsilini davam etdirir. Azərbaycanda isə Türkiyədən olan 7 tələbə doktorantura təhsili alır.

Eyi zamanda, Türkiyə Maarif Fondunun tabeliyində olan məktəblər də Azərbaycanda fəaliyyətlərini davam etdirirlər. Bu məktəblər həm də yerləşdikləri ölkənin insan resurslarına mühüm investisiyalar rolunu oynayır. Türkiyə və Azərbaycan arasında peşə təhsili sahəsində əməkdaşlıq protokolu iki ölkənin təhsil

nazirləri tərəfindən iqtisadi əməkdaşlıq üzrə Birgə Hökumətlərarası Komissiya-nın iclasında imzalanıb. Protokol çərçivəsində Bakıda və Qəbələdə iki təhsil müəssisəsinin açılması nəzərdə tutulur. Protokolla müəyyən edilən ki, bu təhsil müəssisələrində 5 istiqamət (informasiya texnologiyaları, qonaq evləri və səyahət xidmətləri, mebel və interyer dizaynı, moda dizayn texnologiyaları, qida və içki xidmətləri) üzrə tədris aparılacaq.

Ötən illərdə əsas qoyulan ənənələr, yaradılan baza, həmçinin imzalanmış sənədlər Azərbaycanla Türkiyənin təhsil sahəsində perspektiv əməkdaşlığının əsası təşkil edir. Yaradılacaq birgə universitetin gələcəkdə aparıcı təhsil müəssisəsinə çevrilməsinə əminliyi bildirən Prezident İlham Əliyev "Bu gün Türkiyə-Azərbaycan Universitetinin yaradılması, sadəcə olaraq, təhsil məsələsi deyil. Bu, bizim birliyimizin növbəti rəmzi-dir. Əminəm ki, yaxın gələcəkdə bu universitet növbəti Azərbaycan, bölgədə ən aparıcı ali məktəblərdən birinə çevriləcəkdir", - deyərək vurğulayıb.

M.FEYZİLİ

Sosial sahədə böyük perspektiv var!

Getdikcə güclənən Azərbaycanın ardıcıl və məqsədyönlü siyasəti dərin sosial məzmunu ilə fərqlənir. Son 20 ildə Prezident İlham Əliyev müxtəlif auditoriyalar qarşısında etdiyi çıxışla-

rında dəfələrlə birmənalı şəkildə bildirib ki, ölkədə aparılan siyasətin mərkəzində Azərbaycan vətəndaşlarının maraqları və mənafeyi dayanır. Dövlət başçısının müəyyənləşdirdiyi

bu siyasi kurs praktiki müstəvidə davamlı tədbirlərlə və islahatlarla təsdiqlənir. Ötən dövrdə Prezident İlham Əliyev ölkə vətəndaşlarının ri-

fah halının yaxşılaşmasını, gəlir imkanlarının artırılmasını, məşğulluğun daha geniş miqyasda təmin edilməsini

hədəfləyən çoxsaylı sənədlər imzalayıb, bir neçə proqramı təsdiqləyib.

Görülmüş işlər göz qabağındadır

Hazırda dünyada yaşanan kataklizmlər fonunda ayrı-ayrı ölkələrdə sosial xərclərdə ixtisarlara aparılıb. Azərbaycanın dövlət büdcəsi ənənəvi olaraq sosial sahədə ixtisarlardan qaçır. Respublikamızda isə belə hallar baş vermir. Prezident İlham Əliyev ölkədə sosial sferanın prioritetliyini davamlı olaraq təmin edilməsi ilə bağlı tapşırıqları verir. Bu tapşırıqlar əsasında da ölkə iqtisadiyyatının güclənməsinə, maliyyə imkanlarının artmasına adekvat olaraq sosial sahədə aparılan islahatların əhatə dairəsi genişlənir. Büdcə

xərclərində bir sıra üstün istiqamətlər müəyyənləşdirilib ki, sosial sfera da bu sırada yer alır. Azərbaycanın dövlət büdcəsi ənənəvi olaraq sosial sahədə ixtisarlardan qaçır. Respublikamızda isə belə hallar baş vermir. Prezident İlham Əliyev ölkədə sosial sferanın prioritetliyini davamlı olaraq təmin edilməsi ilə bağlı tapşırıqları verir. Bu tapşırıqlar əsasında da ölkə iqtisadiyyatının güclənməsinə, maliyyə imkanlarının artmasına adekvat olaraq sosial sahədə aparılan islahatların əhatə dairəsi genişlənir. Büdcə

Real inkişaf...

Ölkəmizdə fevralın 7-də yüksək seçici fəallığı şəraitində baş tutan seçkilərdə seçicilərin 92,12 faiz səsini qazanaraq qalib gələn İlham Əliyevin seçki platformasında ölkəmizdə davamlı olaraq həyata keçirilən sosial siyasət qısa şəkildə belə səciyələndirilib: Azərbaycan Respublikasında vətəndaşların rifahının davamlı yaxşılaşdırılması prioritet vəzifə müəyyənləşdirilib, həyata keçirilən məqsədyönlü siyasət nəticəsində bu sahədə mühüm nailiyyətlər əldə olunub. Beləliklə, ötən dövrdə respublikamızda sosial sferada qazanılan bəzi uğurlara diqqət cəhək:

-2003-2023-cü illərdə dövlətin sosial müdafiə və sosial təminat xərcləri 20 dəfədən çox artıb, orta aylıq nominal əməkhaqqı isə 12 dəfə yüksələrək 923,1 manata çatıb. Son beş ildə 4 milyon vətəndaşı əhatə edən 4 sosial islahat paketi icra olunub, minimum pensiya məbləği 2,5 dəfə, orta pensiya məbləği 2,1 dəfə, sosial müavinət və təqaüd ödənişləri 5 dəfəyə yaxın artıb.

-Ötən dövrdə 2,7 milyondan çox yeni iş yerinin yaradılması sosial siyasətin ən böyük uğurlarından biridir. Yüksələn gəlirlər sayəsində banklara qoyulan əmanətlərin həcmi 50 dəfədən çox artaraq 12,9 milyard manata ötüb.

-Əhalinin sosial müdafiəyə daha çox ehtiyacı

olan təbəqəsi - əlillər, müharibə veteranları, aztəminatlı vətəndaşlar daim diqqət mərkəzində olub.

-2003-2023-cü illər ərzində qaçqın və məcburi köçkünlərin sosial problemlərinin həlli üçün ümumilikdə, 8,7 milyard manat, o cümlədən dövlət büdcəsindən 5,6 milyard manat vəsait ayrılıb.

-Özünüməşğulluq proqramının genişləndirilməsi, həssas qrupların kiçik biznesə çıxışının dəstəklənməsi təmin edilib, 79 minədən çox vətəndaş özünüməşğulluq proqramından faydalanıb.

-2023-cü ildə 2003-cü ilə nisbətən işsiz əhalinin sayı 28,6 faiz, yoxsul əhalinin sayı isə 7 dəfə azalıb.

Sosial sferada görülən işləri əks etdirən digər statistik rəqəmləri də sa-

dalamaq mümkündür. Ancaq buna ehtiyac yoxdur. Yuxarıdakı faktlar ölkəmizdə ardıcılıqla reallaşdırılan sosial siyasətin geniş məzmunu barədə konkret təsəvvür yaratmaq üçün kifayətdir. Fevralın 14-də Milli Məclisdə baş tutan andiçmə mərasimində söylədiyi geniş nitqində bu istiqamətdə həyata keçirilən siyasətdən məmnunluğunu bildirən Prezident İlham Əliyev vurğulayıb: "Sosial sahədə görülmüş işlər göz qabağındadır. 2003-cü ildə bizim minimum əməkhaqqı, - bəlkə də çoxlarının yadında deyil, - 9 manat idi. İndi 345 manatdır. Əlbəttə ki, bu da yətorli deyil, ancaq dinamika var və dinamika davam edəcək. Minimum pensiya 2003-cü ildə 20 manat idi. Bu gün 280 manata çatıb. Orta pensiya 500 manatdan çoxdur. Orta əməkhaqqı 940 manatdır. Əlbəttə ki, yenə də deyirəm, bu, bizi qane edə bilməz. Ancaq dinamika var, inkişaf var və ən əhəmiyyəti, gözəl perspektivlər var".

Müharibə əlilləri diqqət və qayğı ilə əhatə olunub

Respublikamızda müharibədə əlillik qazanan qazilərə və şəhid ailələrinə həm cəmiyyət, həm də dövlət səviyyəsində böyük hörmət və qayğı ilə yanaşılır. Deyə bilirik ki, Azərbaycan şəhid ailələrinə və qazilərə münasibətdə də dünyaya nümunə göstərir və öz modelini ortaya qoyur. İndiyədək dünyada bir çox ölkələr müharibə şəraitində olublar. O ölkələrin təcrübəsini biz bilirik. Görürük ki, Azərbaycanda şəhid ailələrinə, qazilərə və müharibədən əziyyət çəkmiş insanlara göstərilən diqqət doğrudan da nümunəvi sayıla bilər. Çünki elə təşəbbüslər irəli sürülür ki, başqa ölkələrdə biz buna rast gəlmirik.

Respublikamızda müvafiq qurumlar tərəfindən qazilərin əlilliyinin operativ yardımla qiymətləndirilməsi həyata keçirilir. İndiyədək Vətən müharibəsində yaralanmış və müalicə kursları ta-

mamlanmış 4000-dək hərbi qulluqçuya əlillik təyin edilib. Əlillik təyin edildikdən sonra onlara e-sistem tərəfindən, proaktiv yardımla əlilliyə görə aylıq sosial ödənişlər (Prezidentin təqaüdü, pensiya, müavinət) təyin olunub, habelə birdəfəlik sigorta ödənişləri verilib.

Nazirlər Kabinetinin yeni qərarı ilə əlilliyə əsas verən meyarların sayı artırılaraq 563-dən 590-a çatdırılıb. Dəyişikliklərə əsasən, bir sıra meyarlar üzrə orqanizmin funksiyalarının pozulması faizi artırılıb, bir sıra meyarlar üzrə orqanizmin funksiyalarının pozulması müddəti uzadılıb və ya "müddətsiz" olaraq qeyd olunub.

Şəhid ailələrinin və qazilərin mənzil təminatı həyata keçirilir

100 illiyini qeyd etdiyimiz Ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və tapşırığı ilə ötən əsrin 90-cı illərində başlanıb və bu proqram sonrakı mərhələdə uğurla davam etdirilir. Azərbaycan Ordusunun möhtəşəm Zəfər əldə etdiyi 44 günlük Vətən müharibəsindən sonrakı dövrdə şəhid ailələri və müharibə ilə əlaqədar əlilliyi olan şəxslərin mənzil və fərdi evlə təminatı proqramı 5 dəfə genişləndirilib. Beləliklə, postmüharibə dövründə 5 000, 2023-cü ildə 500 mənzil və fərdi ev şəhid ailələrinə və müharibə ilə

əlaqədar əlilliyi olan şəxslərə təqdim olunub. Bunu vacib məsələ kimi dəyərləndirən Prezident İlham Əliyev bildirdi: "Sosial sahədə vacib məsələlərdən biri şəhid ailələrinin və müharibə əlillərinin sosial müdafiəsidir. Deyə bilərəm ki, bu kateqoriyadan olan insanlara dövlət tərəfindən 14 min 800 fərdi ev və ya mənzil verilmişdir. Bu kateqoriyadan olan insanların 100 faiz evlərlə təminatı təmin edilməsi prosesi sürətlə gedir, o cümlədən bu il və gələcək illər üçün 500 mənzil və fərdi ev şəhid ailələrinə və müharibə ilə

M.ABDULLAYEV

Bu qətnamə Avropa Şurasının dəyər və öhdəliklərinin ruhuna ziddir

Givi Mikanadze AŞPA sədri Teodoros Rousopoulasa məktub ünvanlayıb

Gürcüstan parlamentinin Avropa Şurası Parlament Assambleyasındakı (AŞPA) nümayəndə heyətinin rəhbəri Givi Mikanadze AŞPA-nın sessiyası zamanı Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin ratifikasiya edilməməsi barədə qəbul olunmuş qətnamə ilə əlaqədar AŞPA sədri Teodoros Rousopoulasa məktub ünvanlayıb.

Bu barədə AZƏRTAC-a Milli Məclisin Mətbuat və İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə məlumat verilib. Məktubda bildirilib ki, bu cür sətər qərarlar AŞPA-nın Azərbaycan və Cənubi Qafqaz ilə gələcək münasibətləri, eləcə də AŞPA-nın özünün gələcəyi üçün mümkün olan mənfəətə əsaslı şəkildə müzakirə edilmədən və təhlil olunmadan qəbul edilir. Bu isə narahatlıq doğurur.

Gürcüstanın qurumdakı nümayəndə heyətinin rəhbəri hesab edir ki, bu qətnamə AŞPA çərçivəsində Azərbaycanla gələcək əməkdaşlığı və fikir mübadiləsini mümkünəşdirir. Bu, AŞPA-nın Cənubi Qafqaz regionu ilə qarşılıqlı fəaliyyətinə də mənfəət təsir göstərəcək. Üstəlik, bu qərar Avropa Şurasının dialoq və əməkdaşlıq üçün vacib platforma kimi missiyasına və nüfuzuna da xələf gətirir. Bu qətnamə Avropa Şurasının dəyər və öhdəliklərinin ruhuna zidd olmaqla yanaşı, daha çox qütbləşməyə səbəb ola və AŞPA-ya üzv dövlətlər arasında xüsusilə dəyərli olan etimad əsaslı əməkdaşlığa xələf gətirə bilər.

G.Mikanadze yuxarıda göstərilənləri nəzərə alaraq, Azərbaycan Respublikası nümayəndə heyətinin səlahiyyətlərinin ratifikasiya edilməməsi barədə qərarın zərərli nəticələrinin qarşısını almaq üçün bu qətnamənin yenidən nəzərdən keçirilməsinə çağırır.

Məktubun sonunda bu qətnamənin ləğvinin Avropa Şurasının maraqlarına xidmət edəcəyinə əminlik ifadə olunur.

"Qafqaz diyarının xəritəsi - Tiflis, 1847-ci il" nəşrinin təqdimatı olub

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin İşlər İdarəsinin Prezident Kitabxanasında "Qafqaz diyarının xəritəsi - Tiflis, 1847-ci il" nəşrinin təqdimatı keçirilib. AZƏRTAC xəbər verir ki, nəşr Prezident Kitabxanasının, Bakı Beynəlxalq Multikulturalizm Mərkəzinin (BBMM) və Qərbi Azərbaycan İcmasının birgə dəstəyi ilə ərsəyə gəlib.

Tədbirdə çıxış edən Prezident Kitabxanasının direktoru Mayıl Əhmədov tariximizin öyrənilməsinin vacibliyini vurğulayıb. O, "Qafqaz diyarının xəritəsi - Tiflis, 1847-ci il" nəşrinin Qərbi Azərbaycan torpaqlarının öyrənilməsində mühüm əhəmiyyət kəsb etdiyini diqqətə çatdırıb.

Tədbirin moderatoru, BBMM-in icraçı direktoru Rəvan Həsənov bildirdi ki, 1847-ci ilin xəritəsi Gürcüstan Hərbi Topoqrafik Baş Qərargahı və Çar Rusiyası tərəfindən hazırlanmış xəritədir. Xəritələr olduğu kimi mənbəyi göstərilməklə çap edilib. Bu zamana qədər Azərbaycan ictimaiyyəti üçün 1903-cü ildə çap edilmiş xəritənin daha çox tanış olduğunu diqqətə çatdıraraq R.Həsənov əlavə edib ki, həmin xəritədə də istər Qarabağ, istərsə də Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının, cəmiyyətimizin, Qərbi Azərbaycan ərazisində olan toponimlərin mənşələri göstərilmişdi. Amma o xəritələrdə XX əsrin əvvəllərində ermənilər tərəfindən saxtalaşdırılma, dəyişdirilmə işləri aparılıb. 1847-ci ilin xəritəsində olan toponimlər, hidronimlər və aqrionimlərin faiz etibarilə daha çoxu Azərbaycan, türk mənşəlidir. Xəritənin təkcə elm sahəsində, alimlər arasında deyil, bütün dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının, müxtəlif dillərə tərcümə olun-

masının vacibliyini vurğulayan BBMM-in icraçı direktoru deyib ki, artıq bu prosessə başlanılıb. Xəritə rus və ingilis dilinə tərcümə olunur.

Azərbaycan Dillər Universitetinin rektoru, akademik Kamal Abdulla Azərbaycan

can həqiqətlərinin üzə çıxarılmasında xəritənin nəşr olunmasının ciddi bir addım olduğunu vurğulayıb. BBMM-in bu istiqamətdə işləri sistemli şəkildə apardığı bildirilib. Mərkəzin "Həqiqətin onomastikası" kitabının birinci və ikinci nəşrinin hazırlanması, kitabların rus və ingilis dillərinə tərcümə olunması da buna sübutdur.

Prezident Administrasiyasının sektor müdiri Fuad Axundov Azərbaycanla bağlı tarixi faktların saxtalaşdırılmasının üzə çıxarılmasının vacibliyini diqqətə çatdırıb. Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Öz mədəni irsini qoruyub saxlaya bilməyən xalq nəyə qadir olduğunu heç vaxt sübut edə bilməz" fikrinə istinad edən F.Axundov qeyd edib ki, son 20 ildə ermənilər Azərbaycan tarixinin saxtalaşdırılması is-

tiqamətində çox işlər görüblər və müəyyən məqamlarda buna nail ola biliblər. Bu gün bu saxtakarlıqların üzə çıxarılması və tarixi həqiqətlərin ictimaiyyətə çatdırılması mühüm əhəmiyyət kəsb edir. "Qafqaz diyarının xəritəsi - Tiflis, 1847-ci il" nəşrinin çap olunması bu istiqamətdə görülən işlərə, atılan addımlara mühüm töhfədir.

Tariximizin sübut olunması milli məsələ adlandırılan Qərbi Azərbaycan İcmasının sədri, Milli Məclisin deputatı Əziz Ələkbərlili vurğulayıb: "Biz tarixin saxtalaşdırılması ilə bağlı çürük təfəkkürü ermənilərin beynindən sökməyə nail olmalıyıq və bunun üçün Azərbaycan tarixini sübut edən xəritələrin yenidən çapına böyük ehtiyac duyulur".

Milli Məclisin deputatı Ceyhun Məmmədov qeyd edib ki, yalanların ifşasına həmişə ehtiyac var: "Bizim müharibəmiz bitməyib, mübarizəmiz hələ davam edir. Mübarizədə isə bu kimi ciddi faktlara əsaslanan nəşrlərin rolu əvəzsizdir. O, Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində, eləcə də vaxtilə Azərbaycanlıların tarixən yaşadığı indiki Ermənistan ərazisində Azərbaycan toponimlərinin saxtalaşdırılması faktlarının aradan götürülməsi üçün çıxarılmasının və dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasının vacibliyini və nəşr olunan xəritənin əhəmiyyətini vurğulayıb.

Digər çıxış edənlər nəşrin əhəmiyyətindən danışaraq, onun tarixi həqiqətlərin üzə çıxarılmasında vacibliyini diqqətə çatdırıblar. Tədbir müzakirələrlə davam edir.

Milli kimliyimizin, mövcudluğumuzun ən vacib sütunlarından biri tarixi yaddaşımızdır. Qədim ənənəyə söykənən tarixi-mədəni irsin öyrənilməsi, tədqiqi, təbliği və tədrisi tarixi yaddaş möhkəmləndirməyin, milli varlığı qorumağın ən əhəmiyyətli hissəsidir. Böyük elm, maarif, mədəniyyət mərkəzlərindən biri kimi şöhrət tapan Qərbi Azərbaycanda (indiki Ermənistan Respublikasında) ata-babalarımızın yaratdıqları tarixi abidələri, zəngin ədəbi-mədəni mühtəvi, milli-mənəvi dəyərlərin formalaşmasına xidmət edən təhsil ocaqlarının öyrənilməsi və gələcək nəsillərə çatdırılması xalqımızın tarixi yaddaşının zənginləşməsinə xidmət edib. Hər bir Azərbaycan vətəndaşı böyük tarixi keçmiş, zəngin mədəniyyəti, yüksək mədəniyyəti olan ölkəmizin həm dünənə, həm bu gününə, həm də gələcəyinə dərin bir məsuliyyət hissi ilə yanaşmalı, onu öyrənib yaşatmalıdır.

Ata-babalarımız ölkəmizin indiki hüquqi və siyasi sərhədlərindən kənar qalan İrəvanda, Göyçədə, Zəngəzürdə, Dərələyəzdə min illər boyu zəngin maddi və mənəvi mədəniyyət nümunələri ərsəyə gətiriblər. Mövcud çətinliklərə baxmayaraq, sənədlər, mənbələr, arxiv materiallarına çevrilən bu mədəniyyət nümunələri, çox təəssüf ki, siyasi mülahizələr ucbatından zaman və məkan axarında itib-batıb, elmi dövriyyədən kənar qalıb.

Qərbi Azərbaycanda yaşayan soydaşlarımızın orada yaratdığı maddi və mənəvi dəyərlərin, təhsil-tərbiyə mədəniyyətinin, dövlətçilik ənənələrinin öyrənilməsi, tədqiq və təbliğ olunması hazırkı dövrdə çox mühüm əhəmiyyət daşıyır.

şıyır. Hər şeydən əvvəl bu, Ermənistan adlanan təcavüzkar dövlətin son 30 ildə apardığı yalan və böhən siyasətinə cavab olaraq onun özünün uydurma tarixinə yenidən baxılmasını şərtləndirir. Bu, həm də Azərbaycan tarixinin mühüm bir mərhələsinin, siyasi sərhədlərimizdən kənar qalan torpaqlarımızda (İrəvan, Zəngəzür, Göyçə, Dərələyəz) millətimizin əsrlər boyu yaratdıqları maddi və mənəvi dəyərlərin, təhsil-tərbiyə mədəniyyətinin, ədəbi-bədii irsin, dövlətçilik ənənələrinin öyrənilməsinə dövlət səviyyəsində çağırış təzahürüdür.

Bu gün Qərbi Azərbaycanın elmi və mədəni mühitinin tanınması məqsədilə müxtəlif layihələr həyata keçirilir. Onlardan biri də Qərbi Azərbaycan Xronikası layihəsidir. Bu yaddaşlarda layihə çərçivəsində növbəti sətir hazırlanıb. "Türk dünyasında geniş yayılan Xıdır Elləz bayramı" adlı sətirdə xalqımızın minilliklərlə tarixi olan Novruz adət-ənənələri barədə söhbət açılıb, tarixi torpaqlarımız olan Qərbi Azərbaycanın hər mahalında, hər kəndində qeyd olunan Xıdır İlyas, Xıdır Elləz və ya Xıdır Nəbi adlanan bayramın necə keçirildiyi xatırladılır.

Bildirilir ki, Xıdır Elləz qədim tarixə malikdir və el arasında geniş yayılıb.

Qərbi Azərbaycan Xronikası

Xıdır Nəbi bayramının qəribə adətləri: bayram mətbəxi və inancları

Bütün türk dünyasında bu mərasim qeyd olunur. Xıdır Nəbi "su, külək və havanın" himayəçisi kimi təqdim edilir və Xıdır Peyğəmbərlə eyniləşdirilir. Xıdır əski türk mifoloji təsvirlərində ölüb

xud hamı ruh statusuna malik varlıq kimi səciyyələndirilir.

İnanclara görə, əgər hər hansı bir evdə həmin gün süfrə açılmazsa, Xıdır küsüb gedəcək, baharın gəlişini yubadacaq. "Xıdır" türkdilli xalqların sözdür və yazın istisini, hərəratini, gətirən kişi, qəhrəman deməkdir.

Xatırladaq ki, Qərbi Azərbaycan Xronikası layihəsinin məqsədi tarixi qədim torpaqlarımızın adının yaşadılması, tanınması, həmçinin azərbaycanlıların ermənilər tərəfindən deportasiyaya məruz qoyulması ilə bağlı həqiqətlərin yayılması, təbliğ olunması, həmən ərazilərdə mövcud olmuş, lakin adı silinən toponimlərin, saysız-hesabsız yeraltı və yerüstü maddi mədəniyyət nümunələri - qədim yaşayış məskənləri, nekropollar, kurqanlar, qala, saray və istehkam qalıqları, karvansaralar, körpülər, qəbirüstü sənədlər, xaçdaşlar, at-qoç heykəlləri, məbəd, kilsə, məscid, pir və ocaqların üzə çıxarılması, həmən ərazinin təmiz oğuz-türk məskənləri olmasını təsdiq edən faktların dünya ictimaiyyətinə çatdırılmasıdır.

Həmçinin Prezident İlham Əliyevin Qərbi Azərbaycanla bağlı dediyi "XX əsrin övəllərinə təsadüf edən xəritə bir

dirilən, zülmət dünyasından əbədi həyat bəxş edən dirilik suyunu tapıb içən və ölməzlik qazanan bir obrazı simvolizə edir. Türk mifik qaynaqlarında Xıdır yer, su, umay kimi bir Vəli (övləy), ya-

Mənəviyyət bayrağı

Dil cəmiyyətləri millət edən, onları duyğuda, düşüncədə birləşdirən ən mühüm faktordur. Bu faktor həm də toplumları kütlə olmaqdan xilas edən, onları fikir və düşüncədə birləşdirərək cəmiyyətə çevirən ən mühüm mədəni dəyərdir. Dil həm də mədəniyyətin əsası və daşıyıcısıdır. Dili məhv etsən, milli ruh, milli mədəniyyət, milli düşüncə də olmaz. Buna görə də dili qorumaq və qoruyucu tədbirlər görmək həyatı əhəmiyyət daşıyır.

21 fevral tarixi dünyada Beynəlxalq Ana Dili Günü kimi qeyd edilir. Bu gün Banqladeş səfirinin təşəbbüsü ilə UNESCO tərəfindən fevralın 21-i Beynəlxalq Ana Dili Günü kimi təsis edilib.

Mövzu ilə bağlı "Yeni Azərbaycan" açıqlama verən ADNSU-nun dosenti, filologiya üzrə fəlsəfə doktoru Ruslan Abdullayev bildirib ki, Azərbaycan dilinin dövlət dili kimi qorunub bugünkü səviyyəsinə gəlib çatmasında Heydər Əliyevin uzaqgörən dil siyasətinin mühüm rolu olub: "Ömrünün hər anında öz milləti və dövləti üçün çalışan lider Azərbaycan dilinin hörtərəfli inkişafında, onun dünyada dövlət dili kimi tanınmasında, beynəlxalq kürsülərdən eşidilməsində əsaslı rol oynayıb. Ulu öndər Heydər Əliyevin qərarları və təşəbbüsü ilə Azərbaycan dilinin qorunması, təkmilləşdirilməsi və

öyrənilməsi üçün addımlar atılıb. Heydər Əliyev hələ Sovet dövründə Azərbaycan dili ilə bağlı mühüm qərarlar qəbul etmiş, dilimizin yaşamasında, dövlət dili statusu almasında mühüm rol almışdı. Heydər Əliyev 1969-cu ildə Azərbaycan SSR-də hakimiyyətə gəldikdən sonra Azərbaycan dilinin inkişafı ilə bağlı məsələlərə xüsusi diqqət ayırırdı. O, Azərbaycan ədəbi dili ilə yanaşı, xalq danışq dilini, onun etnolingvistikasını, lingvokulturalogiyasını dərindən bilir, lazımı yerlərdə düzgün istifadə edirdi. Heydər Əliyevin Azərbaycan dilinə münasibəti Azərbaycan Dövlət Universitetinin (indiki Bakı Dövlət Universiteti) 50 illiyinə həsr olunmuş yubiley iclasında ilk dəfə Azərbaycan dilində açılış nitqi söyləməsi ilə başladı. Bu hadisə o zaman böyük rezonans yaratdı. Çünki həmin iclasda bütün respublikalardan, sosialist ölkələrdən, həmçinin xarici ölkələrdən iştirakçılar var idi".

Dilçi alimin sözlərinə görə, bu kimi addımlar 1977-ci ildə SSRİ-nin yeni Konstitusiyasında müzakirə ediləcək dövlət dili haqqında maddəyə hazırlıq mərhələsi idi: "Məlum olduğu kimi, SSRİ-nin Konstitusiyasında bu

vaxta kimi dövlət dili haqqında maddə yox idi. Ayrı-ayrı respublikalarda qəbul edilmiş konstitusiyaların heç birində həmin maddə

öz əksini tapmırdı. Lakin buna baxmayaraq Heydər Əliyev Azərbaycan dilinin dövlət dili olması haqqında maddənin konstitusiyaya salınması fikrini irəli sürdü. 1978-ci ildə Heydər Əliyevin

sonra Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə ali məktəblər üçün dördcildlik "Müasir Azərbaycan dili" dərsliyinə, "Azərbaycan dilinin dialektologiyasının əsasları" dərs vəsaitinə respublika Dövlət mükafatları verildi, təhsil müəssisələrində ana dilinin tədrisinə ayrılan saatların miqdarı çoxaldıldı, Azərbaycan dili və ədəbiyyatı ixtisası üzrə ali məktəblərə qəbul planları əhəmiyyətli dərəcədə artırıldı. Burda məqsəd Azərbaycan dilinin inkişafına, onun geniş şəkildə tədqiq edilməsinə nail olmaq idi".

R.Abdullayev qeyd edib ki, Heydər Əliyevin Azərbaycan dilinin inkişafı ilə bağlı fəaliyyəti müstəqilliyin əldə olunmasının ardından da yüksək vəzifədə davam etdi: "Dövlət dilimizin Azərbaycan dili adlandırılması Ulu öndərin təşəbbüsü ilə reallaşdı. Heydər Əliyev bildirdi ki, Ana dilinin adı müasir ictimai təfəkkür üçün tamamilə aydın olmalı, arxaik səciyyə daşıymamalıdır. Ölkənin, xalqın və dilin adına məntiqi bağlılıq olmalı, biri digərinə təsdiq etməlidir. Milli müstəqillik, milli mənlik qüruru zədələnməməlidir".

Dosent vurğulayıb ki, Heydər Əliyev yazıçılarla, mədəniyyət işçiləri ilə, gənclərlə görüşlərində həmişə Azərbaycan dilini, onun saflığı və qorunmasını diqqət mərkəzində saxlayıb

və dilçi alimlə özünün nəzəri göstərişlərini verib: "Görkəmli dövlət xadimi bu sahədə nəzəri mülahizə və göstərişləri ilə yanaşı, Azərbaycan dilinin əməli olaraq təbliği ilə bağlı özünün nümunəvi nitqlərini də cəmiyyətə təqdim edirdi. Heydər Əliyev Azərbaycan dilinin üslublarından, zənginliyindən, frazeoloji söz birləşmələrindən həmişə məqamında istifadə edib, onlara bəzən yaradıcılıqla yanaşı, öz nitqini auditoriyaya və seçdiyi mövzuya görə qurub, dil faktlarından, vurğu və intonasiyadan məharətlə istifadə edib. Azərbaycan dilinə həmişə xüsusi diqqətlə yanaşan Ulu Öndər müstəqillik dövründə Azərbaycan dilində reallaşan inkişafı ilə bağlı fəaliyyəti müstəqilliyin əldə olunmasının ardından da yüksək vəzifədə davam etdi: "Dövlət dilinin təbliği işinin təkmilləşdirilməsi haqqında" fərman imzalayıb. Fərmanda dilimizin öz tarixi inkişafı boyu əldə etdiyi uğurlarla yanaşı, müasir dövrdə dövlət dili sahəsində yaranmış problemlər də geniş təhlil edilib və həmin problemlərin həlli yolları göstərilib".

Dilimizin inkişafı prosesi bu gün də diqqət mərkəzindədir. Bu önəm Prezident İlham Əliyev tərəfindən uğurla davam etdirilir. Dövlət başçısının diqqət və qayğısı ilə "Azərbaycan dilində latın qrafikası ilə kütləvi nəşrlərin həyata keçirilməsi çərçivəsində yazıcı və şairlərimizin külliyyatı yenedən nəşr olundu. Bu gün də dilimizin inkişafı istiqamətində əsaslı addımlar davam etdirilir. Ana dilimizi qorumaq və inkişaf etdirmək hər bir azərbaycanlının müqəddəs borcudur..."

Günel ABBAS

Ursula Fon der Lyayen yenə də namizəddir

Adını Almaniya tarixinə yazdıran siyasətçi növbəti seçkilərin favoriti sayılır

Avropa Komissiyasının sədri Ursula Fon der Lyayen fevralın 19-da bu vəzifə üçün ikinci müddətə namizədliyini elan edib. Uzun müddət Angela Merkelin də rəhbərlik etdiyi Xristian Demokratlar İttifaqının üzvü olan 65 yaşlı Ursula Fon der Lyayen Berlinə toplaşan siyasi qrupu qarşısında bu bəyanatla çıxış edib. İyunun 6-dan 9-dək keçiriləcək seçkilər Avropa İttifaqının əsas təsisatlarının, o cümlədən Avropa Komissiyasının rəhbərliyinin yenilənməsinə yol açacaq ki, bu da səsvərmə nəticəsində yaranan siyasi balansı əks etdirməlidir.

Ursula Fon der Lyayen Avropa Komissiyasına sədrlik etdiyi beş il ərzində 27 ölkəni birləşdirən Avropa İttifaqı Brexit, COVID-19 pandemiyası, Rusiyanın Ukraynaya hücumu və bu kimi bir sıra sınaqlardan keçib.

Ursula Fon der Lyayen kimdir və onun siyasi karyerası nədən ibarətdir? Milliyətçə alman olan Lyayen 1958-ci

ildə Brüsseldə doğulub. Təhsil həyatına Brüsseldəki Avropa Məktəbində başlayıb. 1971-ci ildə Almaniya qayıtdıqda Lehrte Liseyində Elm və Riyaziyyat fakültəsini oxuyub, 1977-ci ildə Göttingen Universitetində və Münster Universitetində iqtisadiyyat üzrə təhsil almağa başlayıb. 1980-ci ildə hər iki universiteti bitirib. O, hətta London İqtisadiyyat Məktəbini də bitirib. Xanım Lyayenin təhsil həyatı bununla yekunlaşmayıb. O, 1980-ci ildə tibb təhsili almağa qərar verərək Hannover Tibb Kollecinə daxil olub və 7 il sonra məzun olub. 1988-1992-ci illərdə Hannover Universitetində assistent həkim vəzifəsində çalışıb. Həyat yoldaşı Stenford Universitetində işlədiyi üçün 1991-1996-cı illərdə ABŞ-da - Kaliforniyada yaşayıb. O, Stanford Universitetində qonaq mürəzzəci kimi biznes departamentində çıxışlar edib. 1998-2002-ci illər arasında isə Hannover Universitetində Epidemiologiya, Sosial

Tibb və Sağlamlıq Sistemləri Tədqiqatları Departamentinin müəllimi olub. 2001-ci ildə burada Xalq Sağlamlığı üzrə magistr dərəcəsinə alıb.

Ursula Fon der Lyayen 1990-cı ildə həyat yoldaşı ilə birlikdə Xristian Demokratlar İttifaqına (CDU) qoşulub. Almaniya qayıdandan Leyen 1999-cu ildən fəal siyasətə məşğuldu. 2001-ci ildə Hannover bölgəsində yerli siyasətə daxil oldu. 2003-cü ildə Aşağı Saksoniya ştatının parlamentinə üzv seçilib. 2003-2005-ci illərdə Aşağı Saksoniyanın baş naziri Kristian Vulfun kabinetində sosial müdafiə, qadınlar, ailə və səhiyyə naziri olub. Lyayenin siyasi fəallığı və işgüzarlığı ovaxtı kansler Angela Merkelin diqqətini cəlb edib. Bunun nəticəsində o, 2005-ci ildə Angela Merkelin kabinetində ailə, yaşlı vətəndaşlar, qadınlar və gənclər naziri vəzifəsində çalışıb. Bu vəzifədə Lyayenin bütün uşaqlar üçün uşaq bağçası hüququ, iş və ailə həyatının tarazlaşdırılması hüququ üçün uğurla çalışıb. 2009-cu ildə keçirilən federal seçkilərdə isə Aşağı Saksoniyadan Almaniya Bundestaqının üzvü seçilib. O, seçildən sonra səhiyyə naziri olmaq niyyətində idi, lakin koalisiya qurma sөyləri zamanı bu vəzifə FDP üzvü Filip Röslerə verildi. Frans Cozef Yunq 27 noyabr 2009-cu ildə Əmək və Sosial Məsələlər Nazirliyindən istefa verəndə Fon der Lyayen bu vəzifəyə təyin edilib. Bu vəzifədə işləyərkən alman şir-

kətlərinin müşahidə şuralarında qadınların kvotasını artırmaq üçün uzun mübarizə aparıb.

Beləliklə, siyasi karyerasında ulduz parlayan Fon der Lyayen Merkelin yerinə namizədlər arasında favorit kimi görünürdü. Merkel onu son sınaqdan keçirdi və 2013-cü ilin dekabrında Almaniya federal siyasətində ən çətin vəzifəyə - müdafiə nazirliyinə təyin etdi. Bununla da o, Almanyanın ilk qadın müdafiə naziri olub.

Xanım Lyayen 2019-cu il dekabrında Avropa Komissiyasının prezidenti seçilib. Beş il ərzində Avropa İttifaqı müstəvisində önəmli qərarların təşəbbüskarı kimi yadda qalıb. Ursula Fon der Lyayen daha effektiv xarici siyasətin tərəfdarıdır. Beynəlxalq ictimaiyyətə onu Rusiya-Ukrayna müharibəsi fonunda rəsmi Moskvaya qarşı ciddi sanksiyaların təşəbbüskarı kimi də tanıyır.

Eyni zamanda, xanım Lyayen Avropa İttifaqının yeni enerji siyasətinin formalaşmasında da xüsusi rol oynayır. O, 2009-cu ildə keçirilən federal seçkilərdə isə Aşağı Saksoniyadan Almaniya Bundestaqının üzvü seçilib. O, seçildən sonra səhiyyə naziri olmaq niyyətində idi, lakin koalisiya qurma sөyləri zamanı bu vəzifə FDP üzvü Filip Röslerə verildi. Frans Cozef Yunq 27 noyabr 2009-cu ildə Əmək və Sosial Məsələlər Nazirliyindən istefa verəndə Fon der Lyayen bu vəzifəyə təyin edilib. Bu vəzifədə işləyərkən alman şir-

nin Prezidenti xanım Ursula Fon der Lyayen imzalayıblar. "Həqiqətən siz bizim üçün mühüm enerji tərəfdaşısınız. Siz təkca teçizat təhlükəsizliyi sahəsində deyil, həmçinin iqlim neytrallığı sahəsində də hər zaman etibarlı olmusunuz. İndicə imzaladığımız Anlaşma Memorandumu bizim enerji tərəfdaşlığımızı daha da gücləndirir", - deyən xanım Lyayen bu Memorandum vasitəsilə Aİ-nin Cənub Qaz Dəhlizinin genişləndirilməsi ilə bağlı üzərində öhdəlik götürdüyünü, eləcə də bərpaolunan enerji ilə bağlı əməkdaşlığın güclənməyini bəyan edib.

Beləliklə, Avropanın siyasi elitasında böyük nüfuz sahibi olan Ursula Fon der Leyen yenedən Avropa Komissiyasının Prezidenti seçiləcəyi təqdirdə hazırkı kursu davam etdirəcək. Hazırkı araşdırmalara görə isə, Fon der Lyayen ən şanslı namizəddir.

NARDAR

